

Lekcja wiedzy o społeczeństwie w dniu 28 kwietnia 2020 r.
Temat przeznaczony jest na dwie jednostki lekcyjne.

Proszę, aby uczniowie zapisali temat lekcji:

Temat: **Władza sądowa w Polsce w świetle Konstytucji.**

Uczniowie zapoznają się z treścią Konstytucji RP – rozdział VIII. Można do tego wykorzystać dostęp do wersji online na stronie Sejmu RP: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

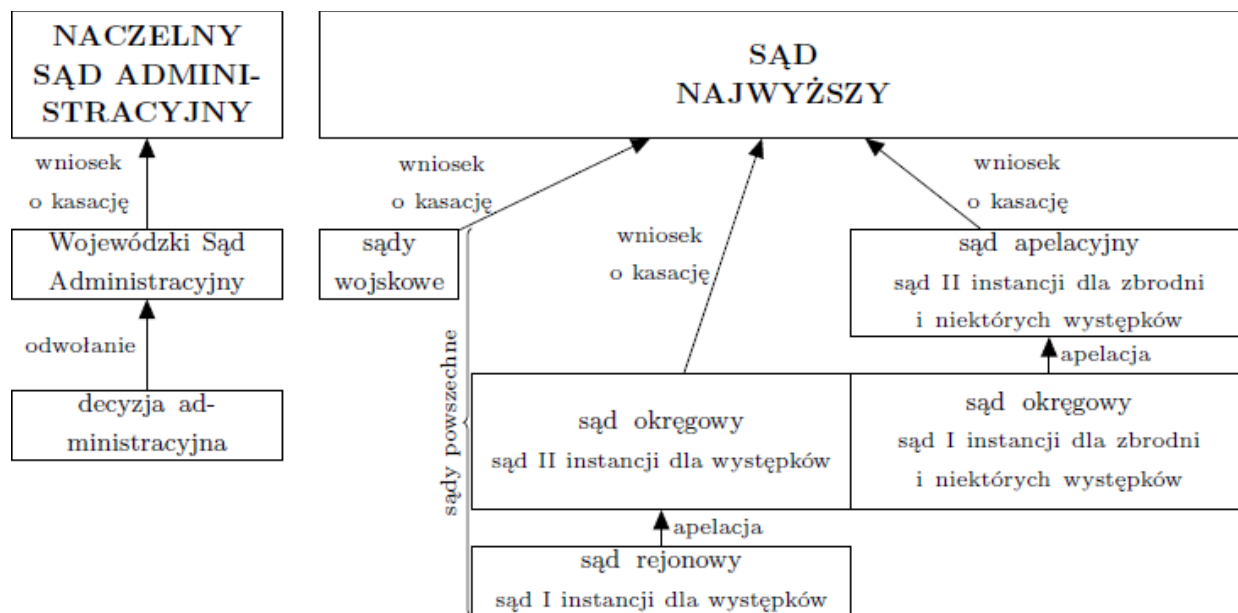
Notatka do lekcji:

1. Postępowanie sądowe w Polsce jest co najmniej **dwuinstancyjne**, tzn. od jakiegokolwiek decyzji (jeśli była ona wydana po raz pierwszy) można się odwołać co najmniej raz do instytucji wyższej rangą:

a) **apelacja** to odwołanie od wyroku sądu niższej instancji,

b) **kasacja** to odwołanie do Sądu Najwyższego (lub Naczelnego Sądu Administracyjnego) od prawomocnego wyroku sądu II instancji (a więc wyroku kończącego postępowanie). Kasacja może dotyczyć wyłącznie kwestii proceduralnych, tzn. ewentualnego naruszenia prawa przy rozpatrywaniu sprawy przez sąd.

2. Struktura sądownictwa w Polsce:

3. W każdym sądzie powszechnym są wydziały (np. cywilny, karny, ksiąg wieczystych, gospodarczy, rodzinny, pracy) zajmujące się odpowiednimi rodzajami spraw. Niektóre z nich w skrócie określa się jako np. sąd cywilny, sąd rodzinny.

4. Zasada jednolitości sądów:

Sposób organizacji sądownictwa w Polsce polegający m.in. na tym, że wszystkie wyroki są wydawane w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej i wszystkie sądy wydają wyroki na podstawie tego samego prawa (m.in. Konstytucji, ustaw).

5. Sędziowie.

Sędziowie są:

- **niezawisli** (podczas orzekania sędziowie podlegają tylko ustawom - nikt nie może wpływać na ich decyzje),
- **apolityczni** (nie mogą należeć do partii, związku zawodowego, być parlamentarzystami),
- **nieusuwalni** (są powoływani na okres dożywotni - nie mogą być zwolnieni ani zawieszani, chyba że zostaną skazani prawomocnym wyrokiem sądu).

6. Zasady, na których opiera się wymiar sprawiedliwości:

a) Sędziów chroni **immunitet sędziowski** – sędzia nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności bez zgody sądu. Można aresztować sędziego tylko wówczas gdy złapano go na gorącym uczynku.

b) **prawo oskarżonego do obrony** – oskarżony może bronić się sam, może wybrać obrońcę lub otrzymać obrońcę z urzędu.

c) **zasada domniemanej niewinności oskarżonego** – oskarżony jest winien popełnionych czynów tylko wtedy, gdy wina została mu udowodniona. Wszelkie wątpliwości rozstrzygane są na korzyść oskarżonego.

d) **jawność rozpraw** – każdy kto jest zainteresowany może oglądać przebieg rozprawy. Można utajnić rozprawę jednakże wyrok zawsze jest ogłaszany publicznie.

e) **zasada kolegialności** – oznacza, że sprawę rozpoznaje i orzeka zespół (kilka osób).